

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
03/12/2008
EIXIDA NUM. 22535.....

Conselleria d'Educació
Direcció General d'Ensenyament
Il·lm. Sr.
Av. Campanar, 32
VALENCIA ó 46015

=====
Ref. queixa núm. 080438
=====

Assumpte: programes d'educació bilingüe.

Il·lm. Sr.,

Vam rebre en esta institució, com vosté sap, un escrit firmat pel Sr.(...), en representació dels pares de l'alumnat del 1r curs de Batxillerat Humanístic de l'opció lingüística de línia en valencià en la qual estan matriculats en l'IES La Garrigosa de Meliana, que va quedar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestaven que van fer la matrícula en el Programa d'ensenyament en valencià (PEV) o línia en valencià que ofereix el seu centre per a 1r de Batxillerat Humanístic, i que en començar el curs es trobaren amb la següent situació: òel curs en general no té les classes en valencià que considera la normativa, ja que estan per sota de les de castellà, i que hi ha grups al si de la classe que per la seua optativitat no tenen ni una classe en valencià llevat d'esta assignatura. Es conclou per tant que no únicament hi ha una xifra superior d'hores de castellà en l'aspecte quantitatiu, sinó que també, en haver-hi un predomini d'assignatures, qualitativament també el castellà destaca per damunt del valencià, ja que és el referent culte en este nivell d'ensenyament superior.ö

Que, per tant, no s'estava complint el procés d'ensenyament en valencià i es vulnerava la normativa, i que a més òs'estan donant conductes i situacions de discriminació per motius lingüístics al si del centre, un aspecte que va en contra de qualsevol llei (ja que a més no es té en compte l'alumnat de línia en valencià en les classes d'optativa compartida amb alumnat de la línia d'incorporació progressiva)ö.

Que és per això que, en defensa del seu dret com a ciutadans valencians, demanaven empara i exigien a la Conselleria d'Educació que actuara perquè esmenara este error i impartiren les classes de línia en valencià, en valencià, seguint la normativa en esta matèria.

Que esta situació havia estat manifestada davant la pròpia direcció del centre educatiu, la Inspecció educativa de zona i davant la Direcció General d'Ensenyament, i que a data de formular la queixa davant el Síndic de Greuges, no havien obtingut cap resposta.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va estar admesa, i li vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la citada llei, i a fi de contrastar les alegacions formulades per les interessades, demanant que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estes i la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar les previsions existents per a solucionar el problema.

La Direcció General d'Ordenació i Centres Docents, una vegada rebut l'informe corresponent de la Inspecció Educativa i de la Direcció del Centre, va informar el següent:

1. En relació a la queixa presentada pel Sr. (...), en representació dels pares de l'alumnat del 1r curs de batxillerat humanístic de l'IES La Garrigosa de Meliana, li hem de comunicar que el perfil educatiu del citat institut és de tres línies en tots els nivells d'ensenyament, de les quals dos són de Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) i una de Programa d'Incorporació Progressiva (PIP).

2. Durant el present curs, el batxillerat s'ha organitzat amb un grup pur científicotecnològic (PEV), un grup pur d'humanitats i ciències socials (PEV) i un grup mixt d'ambdós modalitats (PIP).

3. Malgrat els esforços realitzats per l'administració per a aconseguir la capacitat en valencià del professorat, no tots tenen, a hores d'ara, competència lingüística per a impartir les seues classes. A més, als efectes organitzatius, en el nivell de batxillerat conflueixen unes altres variables com ara la modalitat i l'optativitat, cosa que es complica encara més en un centre menut com el de l'objecte de la queixa, que compta, per exemple, amb un sol professor per a impartir una optativa, tant en grups de PEV com de PIP.

4. La Direcció de l'IES ha fet tots els esforços necessaris per tal que el nombre més gran d'alumnes de PEV rebera el màxim de matèries possibles en valencià durant el present curs acadèmic. Dos de les matèries troncales que en anys anteriors s'impartien en valencià s'imparteixen ara en castellà perquè els professors corresponents del curs anterior ja no estan en el centre, en un cas per concurs de trasllats i en un altre per tindre una comissió de servicis. Dels professors arribats en comissió de servicis per a substituir-los, un no té competència en valencià i l'altre ha sigut substituït, per raons de malaltia, per diverses persones. Així, per tant, els canvis que s'han produït en la plantilla han impedit al centre, en el curs actual, arribar a un percentatge major del nombre d'assignatures vehiculades en valencià, encara que tot l'alumnat de PEV rep classes d'àrees curriculars vehiculades en valencià.

5. És evident que es donen un cúmul de situacions i circumstàncies que fan difícil, si no impossible, mantindre com a prioritari el criteri de competència lingüística en valencià a l'hora de dissenyar els grups. Quant a les matèries optatives, s'han intentat duplicar quasi totes, a fi que existisca una opció en cada llengua i cada alumne puga cursar la seua opció en la llengua triada. No obstant això, poder encaixar totes estes cadenes de matèries ha implicat que una minoria d'alumnes, els del perfil humanisticofilològic (Llatí i Grec), reben matèries en castellà però també algunes en valencià.

6. Com a resum, podem afirmar que la majoria d'alumnes de PEV (al voltant de 50) fan el 75% o més de les matèries en valencià i només 8 alumnes de PEV cursen la major part de les matèries en castellà, tot i que com queda dit, també en reben algunes en valencià.

7. La Direcció General d'Ordenació i Centres Docents, a través de l'Assessoria Didàctica per a l'Ensenyament en Valencià ha posat a l'abast de la direcció de l'institut, diverses opcions per a reduir el problema de cara al curs pròxim, com ara assessorar en l'actualització del disseny particular del programa (DPP) o oferir formació en valencià en el centre per al professorat i seminaris de treball sobre l'ús vehicular. I això perquè la Llei 4/1983 d'Ús i Ensenyament del Valencià estableix en l'article 23 que tot el professorat que presta els seus servicis dins la Comunitat Valenciana ha de conèixer les llengües oficials i que serà capacitat en valencià progressivament a través d'una política de voluntariat, gradualitat i promoció professional. A fi de facilitar al professorat els coneixements de valencià requerits per la llei, la direcció general d'Ordenació i Centres Docents convoca tots els anys una sèrie de cursos dins del Pla de Formació Lingüísticotècnica en Valencià del Professorat no Universitari, destinats a atendre les necessitats de formació en valencià del professorat de la Comunitat Valenciana.

Els interessats, en el tràmit d'al·legacions, van ratificar íntegrament el seu escrit inicial de queixa, per la qual cosa, finalitzada la tramitació ordinària de l'expedient li demane que considere els arguments que a continuació li expose, i que constitueixen els fonaments de la Resolució amb la qual concloem:

A la vista dels antecedents fàctics relatats, tenint en compte que l'article 1.1 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges estableix com a funció essencial d'esta institució la defensa dels drets i llibertats compresos en els títols I de la Constitució Espanyola i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, analitzarem, des d'este àmbit competencial la problemàtica plantejada i, respecte d'això, cal assenyalar que l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia encomana a la Generalitat Valenciana garantir l'ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, tot adoptant les mesures necessàries per a garantir-ne el coneixement, amb especial protecció i respecte a la recuperació del valencià.

L'Estatut d'Autonomia es remet a la llei per a establir els criteris d'aplicació de la llengua pròpia en l'ensenyament, per la qual cosa la Llei Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, adoptada en compliment del mandat estatutari, amb l'objectiu de propiciar la utilització i l'ensenyament del valencià fins aconseguir la seua total equiparació amb el castellà, superant la

relació de desigualtat existent i considerant l'ensenyament com a vehicle per a la recuperació del valencià, estableix una sèrie de mesures respecte d'això.

Entre estes mesures destaca l'obligació continguda en el seu article 23.1 dels professors de conèixer les dos llengües oficials, el castellà i el valencià, ordenant un procediment de capacitació en valencià progressiu mitjançant una política de voluntariat, gradualitat i promoció professional per als professors que a l'entrada en vigor de la llei (2-XII-1983, l'endemà de la seua publicació en el DOGV) no tingueren un coneixement suficient del valencià.

L'augment en la demanda social d'ensenyament en valencià, juntament amb la nova concepció del sistema educatiu, comporten la necessitat que el professorat no universitari de la Comunitat Valenciana obtinga ràpidament la capacitació lingüístico-tècnica que els permeta desenvolupar la seua tasca docent en les condicions adequades dins del sistema educatiu valencià, tant per a impartir l'ensenyament de l'àrea de valencià com per a usar el valencià com a llengua vehicular de les diverses àrees del currículum.

De conformitat amb tot això, i amb l'article 29 de la Llei Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, cal formular a la CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, amb caràcter general, i a través de les seues direccions generals d'Ordenació i Centres Docents, el següent SUGGERIMENT: Que s'adopten totes les mesures que siguen necessàries, ordinàries i extraordinàries per a garantir l'aplicació efectiva dels programes d'educació bilingüe en tots els centres finançats amb fons públics, de manera que, en tots els casos, els programes en valencià o d'immersió lingüística estiguen a càrrec de professors amb la capacitació suficient en valencià, i que es disposen les mesures pertinents per a dotar de professorat suficientment habilitat els centres que tinguen implantats programes d'immersió lingüística i/o programes d'incorporació progressiva, de manera que quede plenament garantit, no sols el dret a l'educació dels alumnes, consagrat constitucionalment, sinó el respecte, la promoció i la protecció del valencià consagrat en l'article 3 de la norma suprema i en l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de forma que el dret a rebre l'ensenyament en esta llengua, siga efectiu i que es complisquen les previsions contingudes en l'article 19 de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià pel que fa a la capacitació dels alumnes al final del cicle educatiu, per a utilitzar oralment i per escrit el valencià en igualtat amb l'altra llengua oficial, el castellà.

De conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, li agrairem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació o no del suggeriment que es fa o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement, li faig saber, igualment, que, a partir del mes següent a la data en què s'ha dictat, la resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Agraïm la seua col·laboració i la remissió del que li hem sol·licitat.

Atentament,

Carlos Morenilla Jiménez